

over for et krav om 20 års fængsel for at have slået en kroat under krigen.

Tvivlsomme vurderinger har også ramt en iransk kvinde, der havde forladt sin mand. Hun blev dømt til udvisning, uanset at det at forlade sin mand kan give mange års fængsel i Iran. Flygtningenævnet i en anden sammensætning havde godt 1½ år forinden i en tilsvarende sag givet asyl.

I en anden sag med en iraner vurderede Flygtningenævnet, at iranerens udsagn ikke var troværdige. Men Flygtningenævnet forholdt sig på ingen måde kritisk til troværdigheden af den iranske kilde, der skulle kontrollere asylansøgerens oplysninger. Denne kildes oplysninger viste sig at være både forkerte og helt ufuldstændige.

Principper for afgørelser

I enhver instans udvikler der sig ud af praksis nogle principper. Det sker også i Flygtningenævnet, og disse principper bliver da rammer for efterfølgende sager. Det er imidlertid normalt, at sådanne principper kan afprøves ved en højere instans. Det er imidlertid ikke tilfældet i asylsager. Her er det alene Flygtningenævnet, der afgør de generelle principper, uden at nogen kan vurdere, om de retningslinjer, der følger af disse principper, er i orden.

Flygtningenævnet har f.eks. været mindre tilbøjelig til at give asyl, selv om den samlede chikane, diskrimination og diverse overgreb har en sådan karakter, at man reelt ikke kan leve det pågældende sted. Det var tilfældet for serberne i Østslavonien, hvor myndighederne enten ikke ville eller kunne beskytte serberne. Her er kroaternes forfølgelse af serbere så voldsom, at stort set alle i den arbejdsduelige alder er flygtet fra området. Det bør ifølge FN's flygtningekonvention give ret til asyl og gør det f.eks. i England, men ikke i det danske flygtningenævnet.

Flygtningenævnet har i serbernes asylsager taget for givet, at forholdene bliver bedre som følge af et regeringsskifte. Man kan med god ret spørge, om det generelt er korrekt at basere en afgørelse på et regeringsskifte, der kun i ord og ikke i praksis har manifesteret ændringer for serberne i Østslavonien.

Magtbrynde

Den manglende kontrol med Flygtningenævnets afgørelser har givet en praksis, man ofte ser i instanser, der er præget af magtbrynde. Det er ikke sjældent at se afgørelser, der kun er begrundet med ganske få linjer, f.eks. at de samlede forhold er af en sådan karakter, at asylansøgeren kan vende tilbage til sit hjemland, eller at man ikke finder asylansøgerens oplysninger tro-

værdige. Det uanset, at asylansøgeren og dennes advokat har påpeget en lang række forhold, der bør tages hensyn til. Når afgørelserne er så korte, er det helt umuligt at se, om der overhovedet er taget hensyn til de mange forhold, der er bragt frem. Flygtningenævnet kan bruge det til at dæmme op for kritik af eventuelle fejl. Asylansøgeren mister sin retssikkerhed, idet han eller hun får svært ved at påvise fejl.

Omfang og sikkerhed

Det er i sagens natur vanskeligt at sige noget om, i hvilket omfang Flygtningenævnet træffer forkerte afgørelser. Ganske få procent kan imidlertid udgøre et betydeligt antal personer.

Udgangspunktet for en forbedring af systemet behøver imidlertid ikke at være knyttet til viden om omfang af fejl m.m., men til, om systemet lever op til de retssikkerhedsprincipper, man anvender i anden sammenhæng.

En af de væsentligste retssikkerhedsmæssige foranstaltninger i Flygtningenævnet er muligheden for, at en asylansøger kan fremlægge sin sag mundtligt. Der er imidlertid flere forhold, der kan ændres for at forbedre retssikkerheden i Flygtningenævnet. Det er især at fjerne repræsentanter for administrationen i nævnet, at nævnet fratages ret til at afvise nye oplysninger, og at asylansøgerne gives ret til mundtlig fremstilling og behandling af deres sag i nævnet.

Det er væsentligt, at der er et organ, der kan genvurdere sagen. Dette specielt i lyset af, at bevis og troværdighed ofte indgår på en særlig måde i asylsager, at de principper, som generes ud af praksis i Flygtningenævnet, kan trænge til vurdering af en anden instans, samt at dårlig praksis om summariske begrundelser kan påtales.

Retssikkerhed i Flygtningenævnet

Når sagerne afgøres i Flygtningenævnet, deltager 5 personer. De er alle udpeget af indenrigsministeren. 2 af dem kommer fra ministerierne, 1 fra Advokatrådet, 1 fra Dansk Flygtningehjælp, og formanden er dommer. Medlemmerne fra ministerierne (Indenrigsministeriet og Udenrigsministeriet) spiller dermed en dobbeltrolle i asylsager, fordi de både er udøvende magt og dømmende magt. Flere af de nuværende medlemmer af Flygtningenævnet kommer fra Udlændingestyrelsen, dvs. fra den instans, der i første omgang har afvist asylansøgeren.

Ministerierepræsentanter

Da Flygtningenævnet er en ankeinstans for den administrative afgørelse i Udlændingestyrelsen, svæk-